Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/nasze-upamietnienia-inf/61840,Nasze-upamietnienia-Informacja-o-dzialaniach-OBUWiM-w-2018-r-Gdansk-Bydgoszcz.html
18.04.2024, 19:05

Nasze upamiętnienia. Informacja o działaniach OBUWiM w 2018 r. (Gdańsk-Bydgoszcz)

Oddziałowe Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa obejmuje obszarem działania oddział w Gdańsku i delegaturę w Bydgoszczy. Zatrudnia sześciu pracowników. Jego naczelnikiem jest Katarzyna Lisiecka.

UPAMIĘTNIENIA

- tablice upamiętniające działaczy Wolnych Związków Zawodowych

Tablice zostały odsłonięte w trakcie uroczystości 40-lecia utworzenia Wolnych Związków Zawodowych (27-29 kwietnia 2018 r. w Gdańsku).

- GENOCIDIUM ATROX (Grudziądz, Zielonka Pasłęcka, Malbork)

Tablica informacyjna Genocidium Atrox została przygotowana w czterech wersjach językowych (polska, angielska, niemiecka, ukraińska). Poświęcona została historii ludobójstwa na ziemiach południowo-wschodnich II Rzeczypospolitej. Pierwsza tablica odsłonięta została w trakcie uroczystości 75. rocznicy Krwawej Niedzieli, która odbyła się 8 lipca 2018 r. w Grudziądzu. Kolejne upamiętnienia znajdują się Zielonce Pasłęckiej i Malborku.

- [Tablica upamiętniającą nauczycieli zamordowanych w latach 1939-1944](#) (Bydgoszcz)

Tablica upamiętnia nauczycieli Gimnazjum Matematyczno-Przyrodniczego zamordowanych w latach 1939-1944. Została odsłonięta w budynku Collegium Copernicanum Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy w dniu 18 czerwca 2018 r.

- Tymczasowa tablica pamiątkowa pamięci członków Klubu Sportowego Gedania (Gdańsk)

Tablica przygotowana w związku z uroczystościami 96. rocznicy powstania Klubu Sportowego Gedania. Została odsłonięta 15 września 2018 r. na pomniku Gedanistów w Gdańsku-Wrzeszczu, w miejsce oryginalnej, zaginionej tablicy. Dostępna jest w dwóch wersjach językowych: polskiej i angielskiej.

- Pomnik Ofiar Zbrodni Pomorskiej

Pomnik, poświęcony ofiarom akcji eksterminacyjnych przeprowadzonych przez hitlerowskie Niemcy jesienią 1939 r. na ludności polskiej terenu Pomorza. odsłonięty został 6 października 2018 r. w Toruniu. OBUWiM współfinansował przedsięwzięcie (w tym widoczną na zdjęciu tablicę).

- Pomnik w Chełmży

19 listopada 2018 r. w Chełmży odbyła się uroczystość Razem dla Niepodległej. W jej trakcie odsłonięto pamiątkową tablicę sfinansowaną przez OBUWiM. Jest ona kopią zniszczonego przez Niemców w czasie II wojny światowej upamiętnienia.

- 13 grudnia 2018 r. w Bydgoszczy zostało odsłonięte upamiętnienie (wg załączonego projektu) poświęcone **Chełminiakom**. Zostało ono sfinansowane przez OBUWiM.

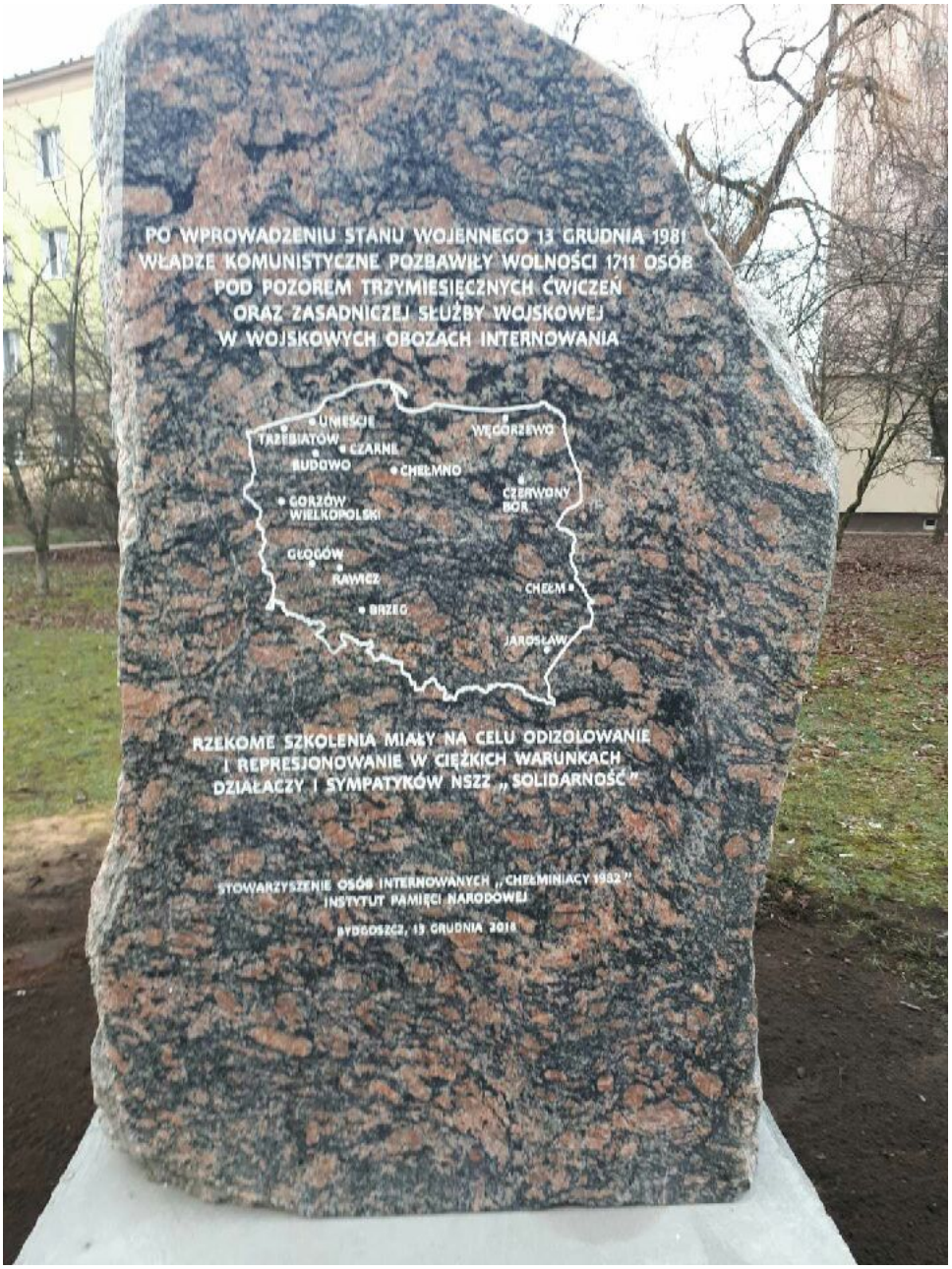

Fotorelacja z uroczystości

- Projekt tablicy informacyjnej dot. zbrodni w Karolewie (zostanie odsłonięta w 2019 r.)

REMONTY CMENTARZY I POMNIKÓW

- Cmentarz Ofiar Hitleryzmu Gdańsk-Zaspa – pierwszy etap prac renowacyjnych (grudzień 2017, odnowienie 74 pomników)
- Cmentarz Ofiar Hitleryzmu Gdańsk-Zaspa – drugi etap prac (grudzień 2018, **odnowienie 350 pomników**)

Cmentarz Ofiar Hitleryzmu na Gdańskiej Zaspie to jedna z ważniejszych nekropolii wojennych w naszym regionie. Naszym celem jest odnowienie pomników a także przygotowanie szeregu tablic informacyjnych, związanych z pochowanymi. Ze względu na wielkość obiektu i koszt prace potrwają co najmniej kilka lat.

- remont nagrobka Jana Wiśniewskiego „Szreniawy” (Barwice, wrzesień 2018)

ORGANIZACJA UROCZYSTOŚCI

W 2018 r. pracownicy OBUWiM wielokrotnie reprezentowali IPN w różnego rodzaju uroczystościach oraz byli organizatorami/współorganizatorami wydarzeń:

- 40. rocznica utworzenia Wolnych Związków Zawodowych (Gdańsk, 27-29 kwietnia 2018)
- Uroczystości pogrzebowe Zygmunta Góralskiego „Chmury" (Żnin, 15 czerwca 2018)
- 75. rocznica Krwawej Niedzieli na Wołyniu (Toruń, Gdańsk, Grudziądz, 8, 11 lipca 2018) OBUWiM współfinansował także przedsięwzięcie (krzyż przy pomniku).
- 96. rocznica powstania Klubu Sportowego Gedania (Gdańsk, 15 września 2018)
- 79. rocznica rozstrzelania Obrońców Poczty Polskiej w Gdańsku (5 października 2018)
- Odsłonięcie Pomnika Ofiar Zbrodni Pomorskiej 1939 (Toruń, 6 października 2018). OBUWiM współfinansował pomnik.
- Wspomnienie Duchownych Niezłomnych Pomorza (Gdańsk, 19 października 2018)
- Narodowe Święto Niepodległości (Gdańsk, 10-11 listopada 2018). OBUWiM współfinansował i wziął udział w akcji rozdawania patriotycznych gadżetów.
- Uroczystość poświęcenia symbolicznego grobu męczenników – patronów Miasta Działdowa bł. Abp. Juliana Nowowiejskiego i bł. Bp. Leona Wetmańskiego (Działdowo, 2 grudnia 2018)

EDUKACJA HISTORYCZNA

OBUWiM samodzielnie bądź we współpracy z innym pionami przygotowuje także wydarzenia o charakterze edukacyjnym:

- przejazd historyczny „Śladami Sierpnia '80” (Gdańsk-Gdynia, 29-30 sierpnia 2018)
- wykład „Kobiety pistolety. Polki – jeńcy wojenni w obozie koncentracyjnym Stutthof” (Bydgoszcz, 23 października 2018)
- Działdowski Piknik Historyczny (8-9 września 2018)
- Akademia Niepodległości w Działdowie (wspólnie z OBEN)
- Spotkania edukacyjne z cyklu „Bez przedawnienia” (Bydgoszcz, 5 grudnia 2018, spotkanie poświęcone gen. E. Zawackiej)

DOKUMENTACJA MIEJSC PAMIĘCI

Wśród wielu udokumentowanych przez OBUWiM miejsc pamięci warto wymienić obiekty związane z KL Soldau (Działdowo, Lasek Zwierskiego, Komorniki) i pozostałymi regionalnymi miejscami kaźni (Iłowo). W ciągu najbliższych lat planowane są w tym miejscu poważne prace remontowe i upamiętniające.

DEKOMUNIZACJA

W ramach realizacji Ustawy z 2016 r. (ze zmianami w 2017 r.) dotyczącej zakazu propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej pracownicy IPN dokonali przeglądu i lustracji w terenie obiektów mogących spełniać kryteria ww. ustawy. Z przeglądu sporządzono kilkaset kart ewidencyjnych, a objął on obszar dwóch i pół województwa z obszaru terytorialnego Oddziału IPN w Gdańsku – Delegatury w Bydgoszczy.

BIEŻĄCA DZIAŁALNOŚĆ BIURA

- posiedzenia Komitetu Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa

W 2018 r. odbyły się trzy posiedzenia regionalnego Komitetu Ochrony Pamięci Walki i Męczeństwa (7 lutego i 27 czerwca w Gdańsku, 7 października w Toruniu). Jego obecnym przewodniczącym jest Marcin Swaczyna. Komitet jednoczy ludzi związanych z jednostkami samorządu terytorialnego, placówkami oświatowymi i kulturalnymi, kombatantów.

Na spotkaniach ustalano plan dalszych działań OBUWiM. Są to kolejne upamiętnienia, ich właściwe oznakowanie w terenie, remonty cmentarzy wojennych i pomników osób zasłużonych. Warto tutaj wymienić upamiętnienie i przygotowanie tablic informacyjnych związanych z KL Soldau.